

19 | 20

**EUSKADIKO
ORKESTRA
SINFONIKOA**
ORQUESTA
SINFÓNICA
DE EUSKADI

ROBERT TREVIÑO
ZUZENDARI TITULARRA
DIRECTOR TITULAR

EUSKADIKO
ORKESTRA

Bartok
Mahler
Chamizo
Holst
Erkoreka
Copland
Ravel
Berg
Bruckner
Lalo
Saint-Saëns
Beethoven
Berlioz
Rimsky-Korsakov
Brahms
Urquiza
Dvorak

Mojca Erdmann
Bilboko Korál Elkartea
Vocalia Taldea
Kalakan
Juanjo Mena
Julian Bliss
Frank Peter Zimmermann
Jennifer Johnston
Corby Welch
Edo de Waart
Jonathan Roozeman
Pinchas Steinberg
Varvara
Mei-Ann Chen
Yulianna Avdeeva
Augustin Hadelich
Georg Mark
Kate Royal
Justina Gringyte
Donostiako Orfeoia

Bilbao | Bilbo
Donostia | San Sebastián
Vitoria | Gasteiz
Pamplona | Iruña

euskadikoorkestra.eus

2019/2020 Denboraldiaren dosierra: “Bidaia ezezagunean barrena”

- Robert Treviñok hirugarren denboraldiari ekingo dio zuzendari titular gisa ideia eta proiektu berriekin, epe luzeko begirada musikalari eta Orkestraren hobekuntza artistikoari jarraipena ematen. Bost kontzertu-programa zuzenduko ditu eta Orkestra Pariseko Théâtre Champs-Élysées eszenatoki enblematikora eramango du.
- Ezezagunean barrena bidaia, baita horrek eragiten dizkigun emozioetan, beldurretan, ametsetan eta errealitateetan barrena ere. Denboraldi berriaren ardatza ideia horixe izango da, programa ugaritan egongo da presente eta bereziki nabarmenduko da lehen kontzertu-sortan, ezkutuko programa bat izango baitu. Bakarrik ezagutuko dugu Mikel Chamizoren obraren estreinaldia eta programak izango dituen protagonistak: Bilboko Korral Elkartea, Mojca Erdmann eta Treviño bera. Hasiera hau aparteko esperientzia izango da, kontzertuaren amaierara arte argituko ez den inkognita.
- Elkano proiektuak bere zeharkaldia hasiko du. Orkestrak munduari egindako lehen biraren bosgarren mendeurrenaren oroitzan parte hartu nahi izan du bidaia honi lotutako bost obra alegorikoren enkargu eta estreinaldiarekin. Hiru denboralditan barrena garatuko da proiektua, zeharkaldiak iraun zuen bezainbeste denboran. Proiektua Mikel Chamizoren eta Mikel Urquizaren konposizioekin hasiko da aurten, eta Teresa Catalán nafarraren parte-hartzea izango du 2020/2021 Denboraldian.
- Bidaia horiek guztiek irudi propioa izango dute. Espresuki sortutako konposizio grafiko hauek programa bakoitzaren gaiari edo obra nagusiari oso lotuta daude. Ezezagunerantz doan bidaia baterako ontziratzeke txartelak izango dira.

Abonu Denboraldia

Euskadiko Orkestra Sinfonikoaren 2019/2020 Abonu Denboraldia irailaren 27an hasi zen Gasteizen eta hiri berean amaituko da 2020ko ekainaren 4an. Orkestrak hamarna kontzertu eskainiko ditu bere egoitzetako bakoitzean, Bilbo, Donostia (saio bikoitza), Gasteiz eta Iruñean, alegia. Guztira berrogeita hamar kontzertu baino gehiago emango ditu Abonu Denboraldiaren baitan.

1. PROGRAMAZIOA

Zuzendari titular izan zen lehen denboraldian, Robert Treviñok “erresistentzia, gatazka eta adiskidetzeta” bezalako ideiak proposatu zituen Xostakovitx eta Britten bezalako autoreen bidez. Bigarrenean, “aldaerak” hartu zituen ardatz, eta hiru konpositorengan jarri zuen arreta: Elgar, Rakhmaninov eta Dvorak. **Oraingoan bidaiaren ideia izango da argumentua, behin betiko bidaia (ez, ordea, azkena), baita hark eragiten digun hori guztia ere eta, azken batean, “Esperantza” edo “Esperoa”-ren ideia.** Gure titular Robert Treviñok hala dio: “Ezezagun zaigunaren aurrean jartzen garenean ditugun emozioak, beldurrak, ametsak eta errealitateak hartu ditugu inspirazio-iturri”. Hori guztia presente egongo da Denboraldiko programetan barrena, honelako obren bidez: Holsten *Planetak*, Dvoraken *Mundu Berriaren Sinfonia*, Rimski-Korsakoven *Sheherazade*, Berliozen *Sinfonia Fantastikoa* eta Brucknerren *9. Sinfonia* amaitu gabea. Guztiak dira emozionatzera, iradokitzen, amestera, bizitza edo heriotza zeharkatzera garamatzaten obrak, eta guztiek eraldatzen gaituzte.

Beste adibide bat Denboraldiko lehen programarekin iritsiko da, zeinean **Elkanoren lehen mundubiran** parte hartu zuten marinelen sentipenei bizia ematen saiatuko garen. Euskadiko Orkestra Sinfonikoak bat egin nahi izan du gertaera honen bosgarren mendeurrenaren oroitzarekin, eta bidaia honi lotutako bost obraren enkargua eta estreinaldia egitea izango da bere ekarpena. Obra horietako bat **Teresa Catalán** nafarrari enkargatu zaio, eta 2020/2021 Denboraldian estreinatuko da. Horren aurretik, lehen estreinaldia Denboraldi honen hasieran izango da **Mikel Chamizoren** obrarekin, bidaiaren hasiera irudikatuko duena. Obra honen presentzia eta programan parte hartuko duten artisten izena baino ez ditugu ezagutuko oraingo honetan alde aurretik.

Treviño Denboraldi honetan: “Zain” da lehen programaren izenburua. Denboraldi osoan lagun izango dugun ideia honekin bat etorriz, interpretatuko den programa ezkutukoa izango da, Elkano proiektuko lehen obraren estreinaldia salbu, Mikel Chamizok idatzia dena eta Bilboko Koral Elkarteak defendatuko duena. Badakigu, baita ere, Mojca Erdmann sopranoak parte hartuko duela programa honetan (Alemania eta Austrian Orkestrak berriki egin duen biran parte hartu du Erdmannek) eta Treviño izango dela zuzendaria. Besterik ez dugu jakingo. “Hau da unea ezaugarri hauek dituen programa bat mahaigaineratzeko. Bertigoa eta beldurra, baina baita konfiantza ere”, hori da Robert Treviñok eskatu duena. Interpretatuko den programaren gainontzekoa inkognita bat izango da eta esku-programa ez da kontzertuaren amaierara arte banatuko.

Inor epel utziko ez duen aparteko hasiera harrigarri honen ostean, Robert Treviñok batuta hartuko du Bartoken (aurtengo Denboraldian arreta berezia izango duen konpositoreetako

bat) erreperitorioan murgiltzeko, baita Ravel eta Bruckner eta bere bederatzigarren sinfonia, haren azkena, zuzentzeko ere. Treviñok sarri jotzen du Mahlerren soinu sinfoniko handira, eta Denboraldi honetan ere egingo du, autore alemaniarraren “Berpizkundea” ezaguna zuzenduko baitu. Horretarako, Kate Royal, Justina Gringyte eta Donostiako Orfeoia izango ditu ahotsen eremuan. Titularrak honako solistei ere egingo die harrera: Zimmermann (biolina) Bergen Kontzertuarekin, Julian Bliss (klarinetea) Coplanden Kontzertuarekin eta Yulianna Avdeeva (pianoa) Bartoken 2. Kontzertuarekin.

Programazioaren beste alderdi batzuk: Abonu Denboraldian bakarrik Orkestrak 29 obra interpretatuko ditu, zeintzuetako 7 inoiz jo gabekoak izango diren Orkestrarentzat, eta horietatik 2 munduko estreinaldiak: Elkano Proiektuaren harira sortutako Mikel Chamizoren eta Mikel Urquizaren obrak, hain zuzen.

Programazio berriak protagonismo nabarmena emango dio ahotsari programa handien bidez (Elkano proiektua, *Planetak* eta “Berpizkundea”).

Eta, gainera, Treviñok zuzenduko dituen programez gain, Orkestrak aspaldi interpretatu ez dituen obra oso ezagunak eskainiko ditu. Jarraitzaile leialenek gustuko dituzten baina aldi berean publiko orokorrari ere iristen zaizkion obrak dira, musika klasikoaz eta Euskadiko Orkestra Sinfonikoaz gozatzen hasi nahi dutenentzat primerako sarbidea. Honakoez dihardugu: *Mundu Berriaren Sinfonia* (Dvorak), *Planetak* (Holst), *Sinfonia Fantastikoa* (Berlioz) eta *Sheherazade* (Rimski-Korsakov).

Euskal musika: Elkano proiektua Mikel Chamizo eta Mikel Urquizari enkargatutako bidaiaren hasieraren irudikapenarekin hasiko da Denboraldi honetan. Aurten 50 urte beteko dituen **Gabriel Erkoreka** ere izango dugu programazioan *Zuhaitz* obrarekin. Lan honen protagonista eszenatokietan Iparraldeko **Kalakan** hirukotea izango da. **Maurice Ravelek** ere presentzia nabarmena izango du Denboraldian, bere sei obra joko baititu Orkestrak guztira. Ziburuko konpositorearekin estreinatuko da, hain zuzen, Euskadiko Orkestra Sinfonikoa Pariseko Théâtre Champs-Élyséesen. Bestalde, aipatzekoa da, baita ere, hiru abesbatza izango ditugula programazioan: **Bilboko Koral Elkarte**, **Vocalia Taldea** eta **Donostiako Orfeoia**. Euskal zuzendari bat ere izango dugu, Gasteizko **Juanjo Mena**. Hain zuzen Vocalia Taldeko eta Kalakaneko kideak zuzentzeko igoko da podiumera.

2. ZUZENDARIAK

Robert Treviñok programazioaren zati handi batean hartuko du parte, bost programa zuzenduko baititu guztira. Baina beste izen handi batzuei ere utziko die podiuma, guztiak nazioartean itzal handia duten zuzendariak. **Juanjo Mena** gasteiztarra izango da zuzendari gonbidatueetako lehena. 90eko hamarkadan Euskadiko Orkestraren zuzendari elkartua eta ondoren BOSen titularrak izandakoa nazioarteko zirkuituko zuzendari ezagunenetakoa da gaur egun eta Cincinnati May Festivalaren zuzendari nagusia eta Espainiako Orkestra Nazionalaren zuzendari elkartua da. Menaren ostean beste hiru zuzendari kongsakratu izango ditugu gurean, **Pinchas Steinberg**, **George Mark** eta **Edo de Waart**, hain zuzen, eta **Mei-Ann Chen** estatubatuar-taiwandarrak itxiko du denboraldiko zuzendari gonbidatuen zerrenda. Azken hiruek lehendabizikoz zuzenduko dute Euskadiko Orkestra.

3. SOLISTAK ETA ABESBATZAK

Atal hau programazio guztietan izaten da zati erakargarrietako bat. Orkestrak programazio guztian barrena solista eta abesbatza gonbidatu garrantzitsu ugari izango ditu ondoan: bederatzi bakarlari (instrumentua eta ahotsa), hiru abesbatza eta Kalakan hirukotea. Solisten artean **Frank Peter Zimmermann** bezalako biolinjole garrantzitsu bat gure egitarauan berriz (zazpigarrenez, dagoeneko) izatearen balioaz hitz egingo dugu lehendabizi. Beraren ostean, Orkestrak nazioarteko beste figura berri batzuk ere hautatu ditu, eta gure publikoari ezagutzera emango diogu belaunaldi berri bateko lehen mailako artista-sorta zabal bat. Biolinaren lekukoa gaur egungo interprete nagusietako batek hartuko du, **Augustin Hadelich**ek. Beste solista aipagarri batzuk hauek izango dira: **Julian Bliss**, maila altuko klarinetejolea eta prezio merkeko klarineteen diseinatzailea; **Jonathan Roozeman** biolontxelojolea; eta **Varvara** eta **Yulianna Avdeeva** pianojoleak. Ahotsen eremuan, pasa den urtean Alemania eta Austriara egin genuen biran ondoan izan genuen **Mojca Erdman**ez gain, **Kate Royal** ere izango dugu soprano bezala eta **Justina Gringyte** mezzosoprano lanetan.

Hiru abesbatzen presentzia ere nabarmentzekoa da: **Bilboko Koral Elkarteak** irekiko du Denboraldia eta Elkano Proiektuaren baitan Mikel Chamizok estreinatuko duen obrari ahotsa jarriko dio. Bilboko koruak **Vocalia Taldeari** emango dio lekukoa, eta Holsten munduan murgilduko da emakumeen abesbatza hau. Amaitzeko, **Donostiako Orfeoia**k Denboraldia amaituko du Mahlerren “Berpizkundea”-ren (2. Sinfonia) interpretazioarekin.

Artista gonbidatuen atala amaitzeko, ezin dugu aipatu gabe utzi Iparraldeko **Kalakan** hirukotea, Gabriel Erkoreka bilbotarraren perkusio eta orkestrarako *Zuhaitz* obra interpretatuko duena. Programa horrek ezin hobeto islatuko du lurraldeen arteko konexioa, Juanjo Mena gasteiztarra izango baita zuzendaria.

4. DENBORALDI BERRIAREN IRUDIA

ACC Komunikazio Agentzia, irudiaren sortzailea: “Euskadiko Orkestraren programa berriak bisualki deskribatzeko sortutako konposizio grafiko hauek Robert Treviño zuzendari titularrak 19/20 Denboraldirako hautatu duen “Esperantza” edo “Esperoa” kontzeptuari erantzuten diote: “Ezezagun zaigunaren aurrean jartzen garenean ditugun emozioak, beldurrak, ametsak eta errealitateak hartu ditugu inspirazio-iturri”. Horrela, original bakoitza zeharkatzen duen urratutako papera teloi baten atzeko sarbidea bezalakoa da, ate baten ertza, ezkutaleku baten silueta, ziurgabetasunerantz doan abenturaren hasiera, etorkizunerako bidaia horretan. Gure existentziaren mihisean marraztutako pitzadura horietan argazki-figurak ageri dira, pertsonaia anonimoak, monumentuak, planetak, keinuak, eraikin arkitektonikoak eta burezurak. Guztiek programa bakoitzaren tematika edo obra nagusiarekin lotura bilatzen dute, modu esplizituan batzuetan, era ez hain argian besteetan. Hortaz, esan dezakegu irudikapen grafiko bakoitza ezezaguneranzko ontziratze txartel bat dela, “bizitzan edo heriotzan barrena, itsasoan, zeruan edo kosmosean”. Hori eskainiko dio musikaren unibertsoak sari gisa laster itsasoratuko den Denboraldi zirrargarri honetan ontziratzea erabakitzen duten ikusle-entzuleei”.

Orkestraren bestelako jarduerak

Denboraldi bakoitzeko Abonuko kontzertuak ez ezik, horiek baitira denboraldi bakoitzeko oinarrizko ardatza, Euskadiko Orkestra Sinfonikoaren jarduera kontzertuen katalogo oso anitz batez osatzen da eta, bertan, badira etxeko ekoizpen-zikloak zein beste festival garrantzitsuei eta kultur ekintza eta erakundeei lotutakoak. 50 kontzertuko Abonu Denboraldiaren eta atal garrantzitsu honen uztarketari esker, euskal talde honek ehun ekintzatik gora egingo ditu Denboraldi osoan. Programatzen diren musika-formatuetako bakoitzera egokitzeko gaitasun horri esker, Orkestrak harremanak lotzen ditu askotariko estilo, interes eta adinak dituzten entzuleekin eta, ondorioz, ondo errotuta dago gizartean.

PARIS. Champs-Élysées Antzokia. Parisko antzoki ezagunenetakoa den honek dagoeneko iragarri du 2019/2020 Denboraldia, eta bertan dago gure Orkestrak 2020ko urtarrilaren 25ean eskainiko duen kontzertua. Robert Treviñok zuzendutako kontzertu honetan, Orkestra Maurice Ravelekin eta Mahlerren *Lurraren kantua*-ren interpretazio handiarekin aurkeztuko da. Nazioartean sona handia duten orkestra ugari egongo dira antzoki honen urteko egitarauan. Bitxia den arren, eta Orkestrak Europan barrena bira ugari egin baditu ere, Parisera oraindik iritsi gabea zen. Hau izango da Denboraldi honetako nazioarteko erronka, beraz.

Eta gainera

Euskadiko Orkestra Sinfonikoak **ABAO Bilbao Operaren** Denboraldiarekin duen konpromisoari jarraipena emango dio. Bi obretan hartuko du parte aurtengoan: Denboraldia irekiko du G. Donizettiren *Lucia di Lammermoor*-ekin, eta otsailean itzuliko da G. Pucciniren *La Fanciulla del West* lanarekin. **Bilboko Musika-Música** jaialdira ere itzuliko da eta Donostiako **Musika Hamabostaldian** ere izan da. Eta erakunde garrantzitsuen urteurrenetan parte hartuko du: **Mondragon Corporation** (50), **Kursaal Auditoriuma** (20) eta **Eusko Legebiltzarra** (40). Musikaren eta zinearen arteko bide berriak arakatzeko jarraitzen du **Zinemaldiaren** baitan, eta euskal musikan jarriko du arreta **Musikaste** jaialdian. Bilbora lekualdatu diren **BBVA Fundazioaren Fronteras del Conocimiento sarietan** iragarri berri da Euskadiko Orkestra izango dela sarien orkestra elkartu nagusia, eta, beraz, aurtengoan ere han izango gara.

Produktio propioari dagokionez, dagoeneko hasi da Orkestraren ganbera-musika zikloa, **Miramongo Matinéeak** izenez ezagutzen dena, eta laster ekingo dio hezkuntza-ziklo **Musika Gelari**.

EUSKADIKO
ORKESTRA

Ingeteam

Sabadell
Fundación

Vital
FUNDACIÓN - FUNDAZIOA

fundación sgaefundazioa

EL CORREO

EL DIARIO VASCO

euskadikoorkestra.eus